

พจนานุกรม สมประเสริฐพร : การวางแผนการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่
ลุ่มน้ำคลองท่าตะเภา จังหวัดชุมพร (LANDUSE PLANNING AND NATURAL RESOURECS
MANAGEMENT FOR KLONG THATAPAO BASIN, CHUMPHON PROVINCE) อ. ที่ปรึกษา :
รศ.ดร. วรณศิลป์ ธีรพันธุ์, 354 หน้า. ISBN 974-635-772-7

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพทางกายภาพ เศรษฐกิจ ประชากร
การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน สภาพปัญหาและผลกระทบทางด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ ข้อ
จำกัดและศักยภาพการพัฒนาของพื้นที่ แนวโน้มการพัฒนาพื้นที่ และเสนอแนะแผนการใช้ที่ดินและแผน
จัดการทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของพื้นที่ลุ่มน้ำคลองท่าตะเภา

จากการศึกษา พบว่า สภาพภูมิประเทศของพื้นที่ลุ่มน้ำคลองท่าตะเภาเป็นทั้งภูเขาสูง ที่ดอนลูก
คลื่นลอนชัน ที่ราบ ที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงและที่ราบชายฝั่งทะเล จึงมีความหลากหลายและความอุดมสมบูรณ์
ของทรัพยากรธรรมชาติในระบบนิเวศลุ่มน้ำ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการรักษาความสมดุลของระบบ
นิเวศทางธรรมชาติและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ในช่วงที่ผ่านมาพื้นที่ดังกล่าว มีการใช้ประโยชน์ในกิจกรรม
การพัฒนาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเกษตรกรรม ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและการบุ
กรุกทำลายป่าไม้ ก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น แหล่งต้นน้ำลำธารถูกทำลายในบริเวณด้านตะวันตกของ
พื้นที่ศึกษา น้ำท่วม ขาดแคลนน้ำ และคุณภาพน้ำเสื่อมโทรมในบริเวณตอนกลางและตอนล่างของพื้นที่ศึกษา
ส่วนการเพาะเลี้ยงชายฝั่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ทรัพยากรชายฝั่งทะเลเสื่อมโทรม ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ส่ง
ผลกระทบเชื่อมโยงถึงการใช้อยู่อาศัยทรัพยากรและความสมดุลของระบบนิเวศ

จากผลการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการสูญเสียความ
อุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม ปัญหาที่สำคัญที่สุดในพื้นที่ คือ ปัญหา
ทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลาย ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาต่อทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ดังนั้นการวางแผน
การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ศึกษา จึงมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการใช้ที่ดินที่ไม่มี
ประสิทธิภาพ ไม่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และทรัพยากรน้ำเป็นหลัก โดยคำนึง
ถึงศักยภาพและข้อจำกัดของพื้นที่ แนวโน้มและบทบาทการพัฒนาของพื้นที่ แผนพัฒนาที่เสนอแนะ ได้แก่
แผนการใช้ที่ดินในอนาคต แผนพัฒนาการเกษตรกรรม แผนพัฒนาศูนย์กลางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม แผน
พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แผนพัฒนาโครงข่ายคมนาคม รวมทั้งแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ
คือ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน และทรัพยากรชายฝั่งทะเล ทั้งนี้โดยมุ่งเน้นการจัดการ
อนุรักษ์ การฟื้นฟู การควบคุม และการส่งเสริมมาตรการต่าง ๆ เพื่อรักษาความสมดุลของระบบนิเวศตาม
ธรรมชาติและเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภาควิชา การวางแผนภาคและเมือง
สาขาวิชา การวางแผนภาค
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม